

FRÁSÖGN

af septemberfundum Norðurlandaráðs í Gautaborg 25.–27. september 2012

Septemberfundir Norðurlandaráðs voru haldnir í Gautaborg 25.–27. september sl. Af hálfu Íslandsdeildar Norðurlandaráðs sóttu fundina Helgi Hjörvar formaður, Álfheiður Ingadóttir, Árni Þór Sigurðsson, Illugi Gunnarsson, Ragnheiður Ríkharðsdóttir, Sigríður Ingibjörg Ingadóttir og Siv Friðleifsdóttir, auk Lárusar Valgarðssonar ritara. Helstu mál á dagskrá voru tillaga um umboðsmann vegna stjórnarsýsluhindrana á Norðurlöndum, tillaga um norræna stefnu í áfengis- og tóbaksmálum í tengslum við lýðheilsu og tillaga um gagnkvæma viðurkenningu á starfsmenntun á Norðurlöndum.

Tillaga um umboðsmann vegna stjórnarsýsluhindrana á Norðurlöndum var afgreidd úr forsætisnefnd. Í nefndarátliti er beint tilmælum til norrænu ríkisstjórna að undirrita samkomulag um styrkingu lagalegrar stöðu norræna borgara samkvæmt norrænum samningum varðandi búsetu, menntun, atvinnu og þess háttar. Það sé hægt að gera með því að annaðhvort koma á fót embætti norræns umboðsmanns hjá Norrænu ráðherranefndinni eða með því að gera hlutverk núverandi umboðsmanna norrænu þjóðþinganna víðfeðmara. Ætlast er til að norrænir borgarar sem telja sig rekast á stjórnarsýsluhindranir milli Norðurlanda geti leitað til umboðsmanns, auk þess sem hann ráðlegði Norrænu ráðherranefndinni, norrænum ríkisstjórnunum og norrænum þjóðþingum um hvernig komast megi hjá myndun nýrra stjórnarsýsluhindrana við lagasetningu og innleiðingu ESB-gerða.

Velferðarnefnd afgreiddi eftir töluverða umfjöllun og umræður tillögu um norræna stefnu í áfengis- og tóbaksmálum í tengslum við lýðheilsu. Tillagan beinir tilmælum til Norrænu ráðherranefndarinnar í 12 liðum. Þar á meðal má nefna að hafin verði vinna við að mynda sjálfbæra norræna stefnu í áfengis- og tóbaksmálum 2014–2040, að fjallað verði um hvort banna eigi alveg auglýsingar og markaðssetningu áfengis sem beint er til ungs fólks, að alþjóðlegt samstarf um aðgerðir til að styrkja lýðheilsu með forvörnum gegn áfengi og tóbaki verði aukið, að ráðherranefndin leggi til að Norðurlöndin verði tóbakslaus árið 2040, að gerð verði áætlun um norrænt framlag til alþjóðlegs samstarfs um aðgerðir til að minnka neyslu áfengis í heiminum, um 25% fyrir árið 2025, og að stuðlað verði að því að leyfileg mörk áfengismagns í blóði verði 0,2 prómill við notkun vélknúinna farartækja á Norðurlöndum. Fulltrúar norska Framfaraflokksins, finnska flokksins Sannra Finna og danska Einingarlistans skiluðu séráliti varðand síðasttöldu 3 liðina.

Tillaga um gagnkvæma viðurkenningu á starfsmenntun á Norðurlöndum var afgreidd úr menningar- og menntamálanefnd. Í tillögunni er beint tilmælum til ríkisstjórna norrænu landanna um að gera samkomulag þess efnis eða að stuðla að því norrænt samstarf um gagnkvæma viðurkenningu verði auðveldað. Í nefndarátliti menningar- og menntamálanefndar segir að í grundvallaratriðum ætti að vera hægt sjálfkrafa að viðurkenna starfsnám gagnkvæmt milli Norðurlanda og að langur biðtími eftir starfsréttindum hamli frjálsri för vinnuafis. Meira ætti að vera um sveigjanleika í kerfinu og minna um skrifræði. Nefndinni geldur varhuga við almennri lausn um að krefjast viðbótarmenntunar til að öðlast starfsréttindi í öðru norrænu landi en áréttar jafnframt að það geti verið nauðsynlegt í undantekningartilvikum, af faglegum ástæðum, og vill frekar að komið verði á viðbótarþjálfun á vinnustað eftir að einstaklingur hefur hafið störf.

Ofangreindar tillögur verða til umræðu á þingfundi Norðurlandaráðs á 64. þingi þess í Helsinki 29. október til 1. nóvember nk.

Frekari upplýsingar má nálgast hjá ritara Íslandsdeildar og á vefsvæðinu www.norden.org.